

Rasspecifik avelsstrategi RAS för Skotsk hjorthund

Gäller 2020-2025

Fastställd 2020-09-22

Innehåll

Inledning.....	4
Generellt om rasen	4
Rasens historia, bakgrund och utveckling	4
Övergripande avelsmål för rasen	6
Rasens population/avelsstruktur (SKK/Avelsdata).....	6
Nulägesbeskrivning för åren 2009 till 2019 (september).....	6
Populationsstorlek, registreringsciffror.....	6
Genomsnittlig kullstorlek.....	6
Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar	7
Användning av avelsdjur, ålder första valpkull, avkommor per avelsdjur, barn-barn	7
Ålder första valpkull.....	7
Avkommor per avelsdjur	8
Barnbarn	9
Hanhundar	9
Tikar	10
Mål	10
Kortsiktiga och långsiktiga mål	10
Strategier	11
Prioriteringar och strategier för att nå målen	11
Hälsa	11
Nulägesbeskrivning.....	11
Generell beskrivning av helhetsituationen i rasen	11
Förekomst av hälsoproblem, sjukdomar och/eller defekter; enkäter, officiella resultat i Avelsdata, försäkringsstatistik.....	11
Förekomst av reproduktionsproblem	12
Mål.....	13
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	13
Strategier	13

Prioriteringar och strategier för att nå målen	13
Mentalitet och bruksegenskaper	13
Nulägesbeskrivning.....	15
Ev. jaktprov, bruksprov, mentaltest, mentalbeskrivningar, enkätsvar	15
Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandarden.....	15
Mål.....	15
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	15
Strategier	15
Prioriteringar och strategier för att nå målen	15
Exteriör	15
Exteriöra överdrifter	16
Mål.....	16
Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål	16
Strategier	16
Prioriteringar och strategier för att nå målen	16
Summering (sammanfattning).....	16
Plan för fortsatt arbete i klubben	16
Förankring.....	16

Inledning

SKKs kennelfullmäktige fattade år 2001 beslut om att det för varje hundras ska finnas en rasspecifik avelsstrategi, RAS. Rasklubbarna fick i uppgift att utforma grunden för en sådan och därefter revidera den vart 5:e år. Dessutom ska den årligen följas upp. Denna ska innehålla rasens historia, nuläge och ge tydliga mål och strategier för framtiden.

Liksom i den föregående versionen av RAS finns det utmaningar att ur det låga medlemsantalet för Hjorthundklubben finna medlemmar som med kunskap och erfarenhet kan driva arbetet med text- och statistikinsamling samt analys av detta. Med detta som bakgrund: Det här är Hjorthundklubbens arbete och resultat som avser åren 2013-2019 med siktet ställt mot de närmaste årens utmaningar.

Generellt om rasen

Skotsk hjorthund, en raggig aristokrat, väldig, värdig, vänlig.

”De skotska högländerna, där björkarna med silverbark doppar sina grenar i bäckar, vars porlande vatten krusas och bryts till brunt skum kring gnistrande stenblock; där grå klippor sticker fram ur de gröna sluttningarna, och de stora sjöarnas vatten glittrar i solen” det är mot den bakgrunden vi ska föreställa oss hjorthunden på sina starka fötter tryggt balanserande på en klippavsats; vinden blåser hans ögonbryn åt sidan så att man ser de mörka ögonen glimma av iver, och den tjocka, sträva pälsen står emot det piskande regnet.

Källor:

Hjorthundklubben, Hjorthundkompendium 2019 – text Nenne Runsten

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Brokig bakgrund

När hjorthundar först fick heta hjorthundar och ingenting annat är svårt att säga, helt etablerat som rasnamn blev skotsk hjorthund nog inte förrän hundutställningarnas era inleddes på 1860-talet.

Dessförinnan förekom också namn som strävvhårig greyhound, irländsk greyhound och skotsk greyhound mycket likartade hundar har beskrivits under olika namn ända sedan början av det förra årtusendet. Dessa strävvhåriga vindhundar kom förmodligen till när de korthåriga vindhundar romarna förde med sig till Storbritannien parade sig med allskonns strävvhåriga hundar på den brittiska landsbygden.

Man avlade vidare på de bästa avkommorna och fick fram enhetliga individer som med framgång användes på storviltjakt och blev oerhört eftertraktade och högt värderade. Dessa hundars unika kombination av mod, styrka och tillgivenhet gjorde dem

oumbärliga för jägarna. Hjorthundarna fick länge bara ägas av adeln, och de hörde alltså hemma i slott och borgar. Ett koppel hjorthundar var ingen ovanlig gåva till de europeiska kungahusen.

Hetsjakten krävde mod och styrka

Hjorthundarnas uppgift som storviltsjägare var att förfölja, angripa och nedlägga sitt byte. När skjutvapnen gjorde sitt intåg förlorade hjorthunden sin betydelse som hetsjakthund, och rasen skulle antagligen ha dött ut, om den inte hade blivit räddad av en ny storhetstid efter 1831. Då avskaffades den lag som gav adeln ensamrätt till jakt, och de storslagna "stalking"-jakterna blev på modet. Denna jaktform ställde något annorlunda krav på hundarna, eftersom det inte längre gällde att nedlägga bytet utan att hjälpa jägarna att spåra upp det. Men tiderna förändrades igen, de stora godsen delades upp och försvann, det blev brist såväl på vilt som på människor med tid, pengar och jaktmarker. Lyckligtvis inträffade detta ungefär samtidigt med att hundutställningarnas tid randades. Rasen fick en gång för alla ett namn, och en standard som i stort sett är oförändrad än i dag. Den första hjorthunden ställdes ut i England 1861. Den engelska hjorthundklubben bildades 1886.

Utvecklingen i Sverige.

I Sverige deltog faktiskt en hjorthund på den första svenska hundutställningen som hölls 1886, och den första svenska hjorthundskullen föddes på kennel Doxford 1913. Därefter hände inte mycket på hjorthundsfronten i Sverige förrän Carin Lindhé, kennel Mountebank, startade sin framgångsrika hjorthundsuppfödning i början av 1950-talet. Carin träffade på en utställning i Ayr i Skottland den fantastiske Monarch of Ardkinglas 1949 och detta möte ledde till den kärlek, som sedan dess utgjort det starkaste stödet för rasen i vårt land. Carin köpte två hundar från England: Mainline McArthur han var en medelstor hund med mycket vackert huvud. Runach of Ballykelly var en kraftfull tik med mycket bra benstomme. Hon hade en mycket sträv päls och som alla hjorthundar med den pälsen så hade hon ganska sparsamt med "silkes hår" i ansiktet, hon hade en ganska ovanlig fawn brindle färg, vilken tyvärr inte ärvdes till hennes valpar eller har syns i senare generationer. Tillsammans producerade de en rad mycket bra valpar med fin könsprägel med flera riktigt stora kraftfulla hanhundar och mycket feminina tikar. Flera av dessa första valpar blev champions, Mountebanks Lobelia, -Sylvia, -Lydia, -Eliza, -Tambara m.fl. Mountebanks Tambara var den av de utställda som var bäst och som ju också fått den största betydelsen för aveln. Hon vann sällskapshundgruppen i Stockholm 1958.

Under andra hälften av 70-talet och början av 80-talet hade rasen en storhetstid i Sverige, och det var inte ovanligt med ett tjugotal anmälda hjorthundar på utställningarna. Nenne Runsten, kennel Airescot är en av dem som gjorde rasen populär och framgångsrik. Nenne fick också det välförtjänta nöjet att föda upp och äga en Guldhund, Airescot Lazuli, som alltså blev Sveriges vinstrikaste hund 1977.

Tack vare de senaste decenniernas många intressanta importörer från såväl Storbritannien och USA finns i dag ett ganska brett avelsmaterial i Skandinavien och framtiden bör ha mycket intressant att bjuda på. Sedan det blev lättare att åka utomlands med sina hundar, har flera uppfödare rest med sina tikar till hanhundar hos uppfödare i Europa.

Det är glädjande att intresset för rasen hållit i sig dessa år och att uppfödarna bygger sitt avelsarbete av de linjer som redan existerar. Samtidigt har det gjorts nya kombinationer med importerade och utländska hundar. Följden av detta är att vi har många unga lovande hundar att bygga vidare på i framtiden.

Källor:

Hjorthundklubben, Hjorthundkompendium 2019 – text Elisabet Espedal
HUNDSPORT, nr 10/94 rasspecial – text Nenne Runsten
Hjorthundklubben, championatbok 1985 – text Göran Bodegård
Hjorthundklubben, championatbok 2001-2005 – text Kirsten A Walhovd

Övergripande avelsmål för rasen

Att fortsätta verka för att en låg genomsnittlig inavelsgrad, höja genomsnittlig livslängd och bibehålla koppling mellan exteriör och funktion.

Rasens population/avelsstruktur (SKK/Avelsdata)

Nulägesbeskrivning för åren 2009 till 2019 (september)

Populationsstorlek, registreringsiffror

Antal reg/år	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tikar (varav importörer)	12 (2)	10 (1)	26 (1)	9 (1)	6 (2)	4	20 (4)	29 (1)	3 (3)	26 (3)	16 (1)
Hanar (varav importörer)	1	11	16 (1)	8	6	6	11 (1)	23 (4)	5 (4)	20 (2)	13 (1)
Totalt	13 (2)	21 (1)	42 (2)	17 (1)	12 (2)	10	31 (5)	52 (5)	8 (7)	46 (5)	29 (2)

Genomsnittlig kullstorlek

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kullstorlek genomsnitt	3,7	6,7	8,0	8,0	6,7	8,5	4,5	5,9	6,0	5,4	4,8

Antal kullar	3	3	6	1	3	2	2	8	3	5	5
--------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Inavelstrend (inavelsökning), fördelning parningar

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Inavelsgrad	0,1 %	1 %	1,3 %	1,6 %	3,4 %	0,8 %	0,8 %	1,1 %	0 %	2,2 %	7,7 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer

Enligt rekommendation från SKK bör inavelsgraden inte överstiga 6.25 %. Trenden för året 2019 pekar på en högre siffra vilket måste sättas i relation till antalet kullar, vilket just nu är baserat på fem kullar där 3 av dessa visar på hård linjeavel. Ett lägre tal är dock eftersträvänsvärt.

Användning av avelsdjur, ålder första valpkull, avkommor per avelsdjur, barn-barn

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Kullar	3	3	6	1	3	2	2	8	3	5	5
Tikar	3	3	6	<u>1</u>	3	2	2	8	3	5	5
Hanar	3	3	6	<u>1</u>	3	2	2	6	3	5	4

Antal **olika** tikar resp. hanar använda i avel ett visst år. (År = födelsedatum för kull), d.v.s. Hur många tikar resp. hanar användes i avel till kullar födda år under ett visst år.

Ålder första valpkull

Föräldradjurens ålder vid första valpkull. Under år 2013-2019 föddes inga kullar där föräldradjuren var mellan 6-12 månader eller äldre än 7 år.

		13 - 18 månader	19 - 24 månader	2 - 3 år	4 - 6 år
Kullar födda 2019 (Totalt 5 st).	Moder	0	0	4	0
	Fader	0	0	3	0
	Totalt	0	0	7	0
Kullar födda 2018 (Totalt 5 st).	Moder	0	0	3	1
	Fader	0	0	2	0
	Totalt	0	0	5	1
Kullar födda 2017 (Totalt 3 st).	Moder	1	0	0	2
	Fader	1	1	0	0

	Totalt	2	1	0	2
Kullar födda 2016 (Totalt 8 st).	Moder	0	0	2	5
	Fader	0	1	1	0
	Totalt	0	1	3	5
Kullar födda 2015 (Totalt 2 st).	Moder	0	0	0	2
	Fader	0	0	2	0
	Totalt	0	0	2	2
Kullar födda 2014 (Totalt 2 st).	Moder	0	0	2	0
	Fader	0	0	0	1
	Totalt	0	0	2	1
Kullar födda 2013 (Totalt 3 st).	Moder	0	0	0	2
	Fader	0	1	1	0
	Totalt	0	1	1	2

Avkommor per avelsdjur

Under åren 2009-2019 (september) föddes totalt 41 kullar om 249 valpar (kullnitt 6,1). Här redovisas de tio individer av respektive kön med flest kullar.

Hanhundar						
Regnr	Namn	% Antal kullar	% Antal valpar	Antal kullar	Antal valpar	Kullsnitt
SE11354/2012	Necesse's Arte Et Marte	9,8	10,4	4	26	6,5
SE34914/2017	Lehigh Impresario For Champhurst	4,9	8,4	2	21	10,5
SE26592/2011	Lehigh Fortune At Champhurst	4,9	6,8	2	17	8,5
SE56152/2015	Murray Field's Börje N Arte	4,9	6,8	2	17	8,5
SE48142/2016	Lilac Wind Modjo To Galerita	4,9	6,4	2	16	8,0
S61595/2006	Hvitas Stjerna Ajas	4,9	5,6	2	14	7,0
NO41915/09	Skahera's Robert De Niro	4,9	4,8	2	12	6,0

SE50768/2010	Cream Island's Sir Gibson	4,9	3,6	2	9	4,5
SE13613/2014	Grayrory's Grange	4,9	2,0	2	5	2,5
SHSBLOS698633	Nelungaloo Meshach	2,4	4,0	1	10	10,0

Tikar						
Regnr	Namn	% Antal kullar	% Antal valpar	Antal kullar	Antal valpar	Kullsnitt
S35009/2008	Hyndsight Cloud's Illusion	4,9	6,0	2	15	7,5
SE11348/2012	Necesse's Ad Hoc	4,9	5,2	2	13	6,5
SE39295/2013	Lawtons Clemenza Champagne	4,9	3,6	2	9	4,5
SE50764/2010	Cream Island's Lady Ceana	4,9	2,8	2	7	3,5
SE39978/2016	Necesse's Cassiopeia Conatus	2,4	4,8	1	12	12,0
SE12273/2015	Lawtons Depolina Duracell	2,4	4,8	1	12	12,0
SE47271/2012	Askhults Diana Mckinley	2,4	4,0	1	10	10,0
S34735/2009	Kilbourne Anais	2,4	4,0	1	10	10,0
S42935/2008	Grayrory's Exclusive	2,4	4,0	1	10	10,0
SE39294/2013	Lawtons Catweazle Cosmopolitan	2,4	3,6	1	9	9,0

Barnbarn

Nedan sammanställning visar antalet barnbarn till hanar respektive tikar. Här redovisas de tio individer av respektive kön födda efter år 2005 med flest antal barnbarn.

Hanhundar

Regnr	Hundnamn	Född år	Antal svensk-född avkomma	Övriga avkomor	Svenska barnbarn	Övriga barnbarn
SE26592/2011	LEHIGH FORTUNE AT CHAMPHURST	2009	18	2	55	0
KCAJ01018203	STRANWITH SCHERZO	2008	8	4	27	0
SE11354/2012	NECESSE'S ARTE ET MARTE	2011	26	0	26	0
SE50768/2010	CREAM ISLAND'S SIR GIBSON	2010	9	0	26	0

NHSB2332740	IMPACT IAN IGNOR OF DIRTY MIND	2000	3	4	21	4
SE13613/2014	GRAYRORY'S GRANGE	2013	5	0	20	0
NHSB2815364	CAIRNESUND'S PEARLY PRINCE	2010	6	1	18	12
S22032/2006	GALERITA'S CAYMAN	2006	8	0	18	0
S50648/2005	GRAYRORY'S CAOL ILA	2005	7	0	13	0
S65785/2008	LEOCH GORDON	2007	20	0	13	1

Tikar

Regnr	Hundnamn	Född år	Antal svensk-född avkomma	Övriga avkommor	Svenska barnbarn	Övriga barnbarn
S66957/2007	MANTICORNS INARIA	2007	8	0	43	0
S35009/2008	HYNDSIGHT CLOUD'S ILLUSION	2007	15	0	27	11
SE11348/2012	NECESSE'S AD HOC	2011	13	0	26	0
S47423/2006	KYLEAKIN CARACARA AT JUST SO	2005	19	0	22	0
S48784/2007	CREAM ISLAND'S LADY LIV	2007	8	0	22	0
SE15559/2011	TROON THE KOH-I-NOOR	2010	8	0	17	0
S42935/2008	GRAYRORY'S EXCLUSIVE	2008	10	0	15	0
SE11349/2012	NECESSE'S ARS AMANDI	2011	4	0	12	0
SE35583/2011	LAWTONS BE BOP BABY	2011	9	0	12	0
N01598/06	TROON CORNELIA CINNILLA	2005	0	7	12	0
S62948/2009	ASKHULTS CAMELIA MC CULLEN	2009	8	0	10	0

"Övriga avkommor" är de ej svenskfödda avkommor/barnbarn som finns i SKKs databas, t.ex. importer och tävlingshundar. Under rubriken "Övriga barnbarn" redovisas barnbarn som inte fötts och registrerats i Sverige men som ändå finns i SKKs databas. Det kan t ex vara importerade hundar eller hundar som varit i Sverige för att tävla. En hund kan ha fler avkommor och barnbarn utomlands än de som finns i SKKs databas.

Mål

Kortsiktiga och långsiktiga mål

Rasen är numerärt liten i Sverige, med endast enstaka kullar årligen. Därför är det svårt, för att inte säga omöjligt, att hålla den genomsnittliga inavelsökningen för rasen lägre än 2,5% beräknat på fem generationer. Detta ställer krav på uppfödarna att hålla inavelsgraden på låg nivå, helst väsentligt under 6,25%, i enskilda parningar.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Hjorthundklubben rekommenderar att ingen avelshund eller avelstik får mer än 15 valpar under sin livstid.
- Klubben rekommenderar vidare att inga kombinationer görs mer än en gång samt att man breddar det inhemska avelsmaterialet.
- Inavelsgraden bör hållas så låg som möjligt med tanke på rasens sundhet och långsiktiga överlevnad. En enskild parning bör därför ha en inavelsgrad väsentligt under 6,25%.
- Bredda avelsbasen genom att använda utländska, obesläktade, hundar i avel.

Hälsa

Nulägesbeskrivning

Generell beskrivning av helhetsituationen i rasen

Det finns inget pågående hälsoprogram inom rasen.

Förekomst av hälsoproblem, sjukdomar och/eller defekter; enkäter, officiella resultat i Avelsdata, försäkringsstatistik

En enkät skickades ut under september 2019 till svenska medlemmar i Hjorthundklubben:

- 129 svar inkom som representerade 129 hundar = 52 hanhundar och 77 tikar.
- Av de omfrågade hundarna levde 90 hundar idag och 39 var avlidna (avlidit under åren 2013-2019).
- Av de 39 avlidna hundarna redovisades åldern för dödsfallet för 37 av dessa, vilket ger en medellivslängd på 7 år.
- Hjärtfel: 5 hundar uppges ha drabbats av hjärtfel, i samtliga fall är hunden avliden.
  - I 2 av dessa fall har ägaren angett dilaterad kardiomyopati (DCM) som diagnos, (ålder på hund 7 respektive 8 år)
  - 1 har angett misstänkt dilaterad kardiomyopati (DCM), (ålder på hund 5 år)
  - de resterande 2 saknar diagnos. (ålder på hund 6 respektive 8 år)
- Luftvägs- eller halsinfektion: 23 hundar uppges 23 ha eller ha haft problem
  - Av dessa uppges 12 hundar ha haft komplikationer kopplat till enstaka eller återkommande lunginflammation.
  - 7 har angett kennelhosta
  - 3 har angett tonsillit
  - 1 har angett bronkit

- Fertilitet, hanhund: 4 hanhundar uppges ha en testikel, i samtliga fall ett medfött fel.
- Fertilitet, tik: 6 tikar uppges ha haft problem med livmoderinflammation, 5 av dem över 5 år, 1 tik var under ett år.
- Fertilitet, tik: 12 tikar uppges ha genomgått kejsarsnitt, av dessa har 5 noterats för svagt värkarbete, 7 för att valpen, -arna, antingen satt fast eller låg fel.
- Fertilitet, övrigt: 3 tikar uppges ha haft problem med att bli dräktiga.
- Tumörer: 11 hundar uppges ha drabbats av någon form av tumör, genomsnittlig ålder vid tillfället för diagnos var 7 år:
  - 1 hjärntumör
  - 1 cancer i strupen
  - 1 intestinal lymfosarcom
  - 1 jursvulster
  - 1 tumör i buken
  - 1 testikeltumör
  - 1 spindelsarcom, tå
  - 1 tumör i mjälten
  - 1 tumör i lever och mjälte
  - Trichoblastoma, subcutaneous soft tissue sarcoma
  - 1 godartad knöl
- Magproblem: 16 hundar uppges ha magproblem, 14 av dessa kopplat till diarréer, lösavföring och 2 med diagnos magomvridning.
- Övriga sjukdomar: 33 hundar uppges ha drabbats av andra sjukdomar än ovan nämnda.
  - 6 allergier, foder och eller luftburen
  - 3 hudproblem
  - 1 epilepsi
  - 2 artrosrelaterat
  - 3 nackproblem, "hjorthundsacke"
  - 3 ryggproblem
  - 1 patellaluxation
  - 7 urinvägsinfektion, urinsten
  - 2 lever
  - 1 hypotyreos
- Exteriör: Många svävar på målet när det gäller mankhöjden, därför utelämnas detta resultat här. Genomsnittsvikten för hanar ligger på 46,8 kg och tik 40,1 kg.

Förekomst av reproduktionsproblem

Det finns inga generella problem inom reproduktion. Individer kan ibland gå tom eller inte lämna valpar men det saknas uppenbar koppling till någon fysisk åkomma som kan behandlas.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

Att fortsätta att vara lyhörda för uppfödare och hjorthundsägares upplevda och dokumenterade erfarenheter kring vissa symtom kopplat till hjärta, mage och cancer.

Då medlemsantalet är lågt och antalet uppfödare är ännu lägre, kommer ett inrättande av ett avelsråd inte vara realistiskt. Dock kan större forum som till exempel avelskonferens med en frekvens av vart annat år, öppna för samtliga medlemmar, vara en sätt att nå både kunskap och konsensus kring rasens utmaningar.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

Att med hjälp av punktinsatser, som enkäter, för att försöka utröna frekvens, symtom samt lösningar till utpekade sjukdomstillstånd samt utöka samarbetet med andra länders rasklubbar.

Mentalitet och bruksegenskaper

En mild och vänlig sällskapshund

Hjorthundens kynne och karaktär har beskrivits ofta och vackert av många, men en av de finaste hyllningarna till rasen formulerades i början av 1900-talet i England av Mrs Armstrong med det berömda kennelnamnet Abbotsford: *"Den som söker en underbar kamrat, vilken vill ge sin ägare hela sitt stora hjärtas tillgivenhet, som gläder sig med sin husse när han är på gott humör och känner på sig när han är nedstämd och då går bredvid honom med nosen i hans hand, den som vill ha en sådan hund han bör välja den ädlaste, mest historiska och mest romantiska som finns den skotska hjorthunden"*

När hjorthundens huvuduppgift inte längre är att jaga har rasens goda karaktärsegenskaper dess kärlek till sina människor, dess milda och vänliga väsen gjort den till en mycket älskad sällskapshund. Hjorthunden är alltså en stor vinthund med en mankhöjd på ca 80 centimeter. Den påminner om en greyhound, men är större och har kraftigare benstomme och en raggig päls, som oftast är grå, alltifrån nästan svart till silvergrå. Hjorthunden förväxlas ofta med den irländska varghunden, men hjorthunden är betydligt lättare, elegantare och smidigare med välbehållen vinthundsprägel. Den ska vara spänstig och måste få tillfälle och springa fritt. Just för att den springer fort och gärna är den lätt att motionera som vuxen. En halvtimmes promenad, då ägaren går ett par kilometer och hjorthunden springer några mil, är ofta lagom för bägge parter. Man behöver sällan ha en hjorthund kopplad, den sticker i väg men den kommer strax tillbaka igen och håller alltid kontakt med sin ägare. Visst har många hjorthundar så mycket jaktinstinkt i behåll att det är svårt att få dem att avstå från att

springa efter ett rådjur om det skulle dyka upp i skogen, men de ger snart upp jakten - det är bara i öppen terräng ett rådjur svävar i fara för en jagande hjorthund.

Som alla storvuxna raser kräver hjorthunden rätt motion och utfodring under sin uppväxt. På ganska få månader växer den till nästan sin vuxna höjd, även om det dröjer flera år innan den uppnår sin fysiska mognad. Det gäller att man följer uppfödarens råd och anvisningar för att få bästa resultat. Valpen måste få utlopp för sin energi och livsglädje men ska för den skull inte övermotioneras.

En hjorthund vill vara tillsammans med sina människor så mycket som möjligt och blir inte lycklig om den som valp lämnas ensam ofta och länge. Måste man ha valpen inlåst hela dagen och bara kan umgås med den några timmar på kvällen, är det inte en hjorthund man ska ha. I likhet med alla andra hundar måste hjorthunden naturligtvis bibringas ett visst mått av uppfostran och det är lätt att lära den normal lydighet, eftersom den så gärna vill vara sin ägare till lags. En speciell egenskap för hjorthunden är emellertid dess stora värdighet, och den bör man respektera. En kuvad hjorthund är ingen typisk hjorthund.

Lydnadsdressyr tycker hjorthunden ofta är roligt en stund och gör gärna allting man ber den om, men snart blir den uttråkad och anser att fortsatta kommandon går dess ära förnärlig. Man kommenderar inte med en hjorthund. En bestämd men vänlig tillsägelse i vanlig samtalston har mycket bättre effekt än skrik och tjat. En hjorthund är i grunden vänlig och ska bemötas vänligt för att komma till sin rätt.

Den tjocka sträva pälsen är mycket lättskött och tål både vatten och kyla. De långa, korthåriga benen tar sig fram i skog och mark utan att ta med sig varken kvistar eller snöbollar hem. Vill man ställa ut sin hjorthund behöver man oftast bara plocka bort några hårstrån här och var för att snygga till silhuetten. Den raggiga ursprungligheten och den naturliga utstrålningen får inte tappas bort i utställningsringen.

Dagens jaktform "coursing"

Hetsjakt är i dag förbjuden även i England, men för att hålla vinthundarnas jaktinstinkt vid liv sysslar man både i England och på andra håll med "coursing", antingen på levande eller konstgjord hare på lockbeten. Framför allt i Skottland är "coursing" på levande hare en mycket omhuldad sport, som kräver stor skicklighet av hundarna. Tävlingen går till så att hundarna släpps parvis och tävlar mot varandra. Den som vinner går vidare till nästa heat. Och det är inte självklart att den som får tag i haren vinner, nej, det gör den hund som visar störst snabbhet, uthållighet, smidighet och intelligens under jakten.

Att uppleva "coursing" med hjorthundar en klar och frostkall dag på de skotska hedarna är en upplevelse, och det är inte ovanligt att vackra utställningschampions också är framgångsrika på "coursing". Harjakt är dock inte det hjorthunden är avsedd för, och bland de gamla uppfödarna i England råder en viss oro för att nya uppfödare som bara är intresserade av "coursing" går in för att avla fram mindre och lättare

hundar, som kanske är bättre på att jaga hare men inte motsvarar rasstandardens krav på hur en hjorthund ska se ut och som aldrig skulle kunna nedlägga en hjort.

Nulägesbeskrivning

Ev. jaktprov, bruksprov, mentaltest, mentalbeskrivningar, enkätsvar

Skotska hjorthundar förekommer i lure coursing sammanhang, ett flertal är meriterande. Några få individer har också tagit viltspårchampionat men detta måste ses som ett unikum.

Mentalitet och bruksegenskaper i förhållande till rasstandard

Lure coursing kan ses som en naturlig bruksgren för hjorthunden då detta stämmer väl överens med rasens historia.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

Att bibehålla den goda mentaliteten som passar väl in i den dagens sällskapshund och som dagens hjorthundsägare bär vittne om. Att värna om en hjorthund som varken visar rädsla eller aggressivitet.

Att bibehålla den goda situation som enligt klubbens hälsoenkät råder inom rasen. En majoritet av ägarna ska vara nöjda med hjorthundsmentaliteten vid klubbens hälsoundersökningar.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Vid avel ska hundar användas som inte uppvisar beteendestörningar som till exempel överdrivna reaktioner i form av rädsla eller aggressivitet.
- Hjorthundklubben genomför enkätundersökningar om hjorthundarnas mentalitet vart femte år.
- Klubben ska verka för att minst fem hjorthundar mentalbeskrivs varje år tills rasen fått så många beskrivna hundar att ett genomsnitt för rasen kan beräknas.

Exteriör

Mankhöjd för hanar är minst 76 cm och tikar minst 71 cm. Hanar väger ca 45,5 kg och tikar ca 36,5 kg. Rasen ska likna en strävhaarig greyhound, men vara större och ha kraftigare benstomme

Exteriöra överdrifter

Man bör vara uppmärksamma så att man inte går in för att avla fram mindre och lättare hundar. Vi ska bibehålla en typ, inte flera.

Mål

Beskrivning av kortsiktiga och långsiktiga mål

Att bibehålla kopplingen mellan exteriör och funktion.

Strategier

Prioriteringar och strategier för att nå målen

- Uppmana domarna att vara mer uppmärksamma på de detaljer som berör exteriör och funktion
- Att verka för att man inte avlar fram mindre och lättare hundar för att få framgång i lure coursing. Resultatet kan då bli två typer; en utställnings- respektive lure coursingtyp.
- Anordna uppfödarträffar med fokus på exteriör och funktion, både som utbildning och fortbildning.

Summering (sammanfattning)

Hälsa och välbefinnande kommer alltid att ligga högt på rasens dagordning. Att arbeta för god avelshygien med uppmärksamhet på överdrifter har visat sig vara ett framgångsrecept.

Plan för fortsatt arbete i klubben

Med erfarenhet från nuvarande och tidigare arbete med RAS kommer Hjorthundklubben att säkra för att fortsatt arbete är genomförbart till gagn för både klubb, medlemmar och den skotska hjorthundens framtid.

Förankring

Detta dokument har förankrats hos rasklubbens styrelse, medlemmar och uppfödare genom bland annat enkätsvar från medlemmar, dialoger samt publicering av detta dokument på klubbens webbplats hjorthundklubben.se